

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K, negyedévre 3 K, — f.
Vidéken „ 9 K, „ 4 K, 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Debrecen, Főter, Lamprecht-palota, földszint
az udvarban.

Uj darabont világ kísért. Fejérváry Bécsben.

Tartson össze minden magyar!

Budapest, április 22.

Ugy látszik, mintha új nemzeti küzdelem előtt állana az ország és felvirradna megint annak a hazaáruló darabont-bandának, mely bécsi parancsra mindig kész eltiporni Magyarország szabadságát, alkotmányát és a magyar nemzet ősi jogait.

Ijesztő hírek jönnek Bécsből. A politikai halottak csontvázai zörögnek és föltámadásra készülődnek. Ezek a madárijesztők már mozognak is: kihallgatásra járnak az osztrák császárhoz és a császár utódjához.

Ma az a szenzáció, hogy báró Fejérváry Géza, a volt darabont-kormány főnöke kihallgatáson volt Bécsben, holnap pedig Kristófi József volt darabont belügynök megy Ferenc Ferdinánd elé.

Most pattan ki utólag az is,

hogy a koalíciós kormány kinevezetésének harmadik évfordulóján Fejérváry volt darabont vezérnél nagy összejövetel volt, amelyen részt vettek a letört alakok többjei. Ezen az összejövetelen beszéltek meg a további teendőket és a már előre elkészített memorandumot is ez összejövetelen olvasták fel, amelyet Bolfrass báró főajtónálló utján, Daruváry kabinetirodájának megkerülésével juttattak a császárhoz. Ebben a memorandumban kéri a császárt, hogy a magyar parlamentet az őket (a darabontokat) megbélyegző határozat visszaszívására kötelezze.

Még tovább megy a Kristófi memoranduma. Ebben ez osztrák lakáj azt a tanácsot adja, hogy olyan választási törvényt kell Magyarországra oktrojálni, amely a magyarság uralmát mindörökké megszünteti, így azután a nemzet függetlenségi törekvései örök időkre megsemmisülnek.

Hír szerint már az ordre de bataille is készen van. A főispánok névsora is kész, akik az új választásokat fogják rendezni és még vér árán is összehozzák a darabontoknak a — többséget.

Ezek a bécsi rémhírek, de ezektől nem kell, nem is szabad megijedni. Most össze kell tartani minden magyarnak, aki szereti a hazáját. A darabontvilág feltámadása nem komoly dolog. Madárijesztőtől nem kell félni, hiszen azokkal csak ijeszgetni akarják a gyöngye szívé embereket. Csak Bécsben lehetnek még oly naivok, akik a darabontvilággal ijeszgetni akarnak. A piros nyelvű krampusztól is csak addig fél a gyermek is, mignem kitapasztalja, hogy a krampusz milyen ártatlan jószág. Hát a gyermek-cipőkből régen kintott a magyar nemzet is! Jó lesz ezt megjegyezni Bécsnek!

Bécs, ápr. 22.

Mint a Neues Wiener Tagblatt jelenti, a magyar kormány egyik tagja odanyilatkozott, hogy a lefolyt külpolitikai válság alatt Magyarország és a koalíció oly becsületesen szolgálta a monarchia nagyhatalmi állását és a dinasztíát, hogy más elbánást érdemlne. *Az osztrák körök csalódnai fognak, ha azt hiszik, hogy Magyarországot ugratni lehet. A koalíció minden pártja a kellő higgadtsággal és önmérséklettel várja a fejleményeket,*

Valódi BORSALINO KALAPOK Debrecen és vidéke részére csak Feketénél kaphatók.

A keresztlevél.

A főnök behívatta Paul Barielt és így szólt hozzá:

— Uram, meg vagyunk önnel elégedve. Nagyon örülök, hogy megismertem az ön munkaképességét. Teljes megbízhatóság, korrekt modor, kitűnő eljárás. Gratulálok a Társaságnak önhez. A fizetése kezdetben 240 frank lesz. Apropos, most jut eszembe. Egy dafab hiányzik az ön iratai közül, a keresztlevél... Oh, ez csak egyszerű formalitás... Ön tudja, hogy ez csak hivatalos eljárás...

— Uram, nem tudtam, hogy...

— Semmi, semmi. Személyileg nincs is szükségünk rá. Az ön édesanyját a Társaság régen ismeri és az ő fiát minden scrupulus nélkül, sőt örömmel fogadja be, kivált, ha a próbaidőt ilyen kitűnően állotta ki. Azonban a szabály, szabály. Szíveskedjék tehát mielőbb beszerezni ezt a hiányzó iratot.

— Ertem, uram, igen és irni fogok rögtön, hogy beszerezsem. És teljes szívből köszönöm önnek a jóakaratot és...

— Nincs mit köszönnie.

— Remélem, hogy lesz rá alkalmam megmutatni, hogy igyekszem kiérdemelni...
— Tudom, tudom... Ismerem önt... A jó hivatalnok ritka és az ember örül, ha elismeréssel lehet.

Paul Bariel tulbaldogan sietett le a lépcsőn. Hat hónap óta volt a biztosító-társaságnál s a mai naptól nyitva áll előtte az út és a jövő.

Sietett anyjával közölni a jó ujságot. Anyja már husz év óta gépirónó szintén a társaságnál és itt megkülönböztetett tiszteletben s becsülésben volt része.

Amint az anya és fia kart-karba öltve lementek az utcára, hogy omnibuszba szálljanak, az utcagyerekek utánuk szóltak:

— Hé! né csak a szerelmes pár!

A negyvenkét éves mme Bariel valóban megőrizte ifjúságának szépségét és amint együtt volt egyetlen fiával, senkisémondta volna rájuk, hogy anya és fia vannak együtt.

A fiatal ember igen büszke volt szép mamájára. Szerette őt, mint anyját, testvérét, mint kedvesét. Tele volt iránta szerelmes csodálattal és rajongással és bármely

percében kész lett volna érte akár az életét is eldobni. Még maitressere sem gondolt soha s egész életét anyjának óhajtott szentelni.

Mohón, lázasan mondta el neki a főnök beszédét s az anya boldogsággal eltelve hallgatta. Csak akkor borult valami árny szép, nemes arcára, mikor a keresztlevélről volt szó.

Egy vendéglőben ebédelték meg, valóban olyan boldogan, mint jegyesek, akik a közös szép jövő gyönyörűségével vannak eltelve.

Néhány nap múlva megjött hivatalos levélben a születési bizonyítvány. Paul egyedül volt, amikor megjött, anyja akkor nap valamelyik barátjánál ebédelt.

Mint a sebzett vad, kiáltott fel, ahogy belenezett.

Anyját mindenki mme Barielnek hívta és özvegynek gondolták. Paul tudta az anyja titkát, de nem is gondolt rá soha. Az apja az esküvő előtt nyolc nappal meghalt, vasuti baleset következtében és anyja iránta való szerelemből, majd gyermeke iránti szeretetből nem ment férjhez. Állást

Legnagyobb molykár ellen biztosító és megóvó intézet.
VEGH GYULA, szücsmester, Debrecen, Piac-utca 42. (Lamprecht-palota.)

de meghátrálni nem fog, sem elveit föl nem adja.

Bécsből jelentik beavatott forrásból: Wekerle miniszterelnök ma este hazautazott. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter egyelőre Bécsben marad. A miniszterelnök szombaton valószínűleg visszatér Bécsbe. Vezető helyen, épp úgy, mint általában a politikai körökben a helyzetet sötétnek látják és beláthatatlan bonyodalmaktól tartanak. Éppen ezért általánossá lett a szükségérzet, hogy az egész nemzetnek szorosán össze kell tartania. Ez az érzés különösen áthatja a vezéreket és példájukat bizonyára minden politikai tényező őszintén követi, mert csak egyesült erővel lehet megtalálni a kibontakozás útját és megkímélni az országot végzetes és súlyos megpróbáltatásoktól.

Kossuth a pártjához.

Éppen azért, hogy időelőtti határozatok meg ne nehezítsék az amúgy is súlyos szituációt, Kossuth Ferenc a párt hétfői értekezletén óva inti majd pártját, hogy megkösse magát végleges határozattal. Kérni fogja Kossuth, hogy a jövődó útját el nem vágva, a párt higgadtan és mérsékelt viselkedjék. Kétségtelen, hogy a bankesoport igyekszik majd határozatot provokálni, hogy a párt szögezze le magát az önálló bank mellett. Ahogy ma állnak a dolgok, ez azonban nem fog bekövetkezni. Függetlenségi körökben beszélnek, hogy Nagy Emil és az agráriusok erős fellépésre készülnek, nem akarva megengedni, hogy a párt a kormányzásra lehetetlenné tegye magát egy radikális határozattal. Nagy Emilnek segítségére siet majd a párt guvernementális része s nem lehetetlen, hogy hétfőn a függetlenségi pártban nyíltan szembe kerül egymással a két áramlat s megkezdődik a kiválási processzus.

Andrássy fáradozása.

A bank-kompromisszumos törekvésekkel parallel haladnak azok az igyekezetek, melyek célja a bankkérdésben szenvedett vereséget katonai koncessziókkal is csillapítani. Különösen gróf Andrássy Gyula fáradozik ebben az irányban. Ma tárgyalt is Schönaich közös hadügyminiszterrel, akinél

kapott és úgy nevelte föl fiát, mint özvegy Barielné.

A születési bizonyítvány homlokán e állott:

Bariel Paul.

Született Fontainebleauban, 1886. május 1. Apja X.

Anyja Blanche Louise Bariel.

Paul elvesztette energiáját, kedvét, életvágyát e pár sor láttára.

De a keresztlevelet be kell adnia a társaságnál. Eszébe jutott, hogy anyja el-sápadt erre a hirre. Nem, nem, az lehetetlen. Anyja nagy tiszteletben áll az egész nagy hivatalban s ha ez kiderül, elvész.

Nem fogja beadni ezt a gyalázatos iratot.

De ha követelik... Ha gyanut fognak...

Mit tegyen? Elrémült. Kiment. Előre sietett, mint egy örült. Bármely oldalról nézte a dolgot, elveszettnek látta magát. Ó fedje föl az anyja szégyenét? Az utca tulsó oldaláról nagy automobil-omnibusz közeledett. Pault elfogta a keserűség és a súlyos kerek alá vetette magát.

Gaston Derys.

azonban érdekes hangulatváltozás konstatalható. A közös hadügyminiszter ugyanis, aki tudvalevőleg decemberben hajlandó volt bizonyos engedményekre, ma az osztrák parlament ismeretes határozatára utalva, elutasító magatartást tanúsít. Ezt azonban magyar körökben nem tekintik véglegesnek. Hiszik, hogy ha egészséges többséget lehet teremteni, a bécsi döntő körök álláspontja kedvezőbbre fordulna.

A király előtt.

Andrássy ma délben 12 órakor audiencián volt a királynál. Az audiencia főcélja az volt, hogy a király meggyőzősék az engedékenység szükségességéről. A király azonban nem döntött.

Apponyi magatartása.

Apponyi Albert gróf az utóbbi időben meglehetősen tartózkodott attól, hogy a nyilvánosság számára politikai nyilatkozatokat tegyen. Ennek oka az, hogy nem ért egyet pártjának ama csoportjával, amelyek a bankkérdést mindenek fölé helyezik és hajlandók miatta teljes politikai fordulást csinálni. Ugy értesülünk, hogy a párt hétfői értekezletén fel fog szólni és nagy beszédben tartózkodásra és mérsékletre inti majd a pártot. Azt beszélnek, hogy Apponyi nagyon el van kedvetlenedve és kész inkább félreállni, semhogy a vezetést átengedje a radikálisoknak.

A döntés.

Bécsből táviratozzák a Budapesti Tudósítónak: A magyar és az osztrák kormány tanácskozása körülbelül huszonöt percig tartott. A konferencia után a magyar kormány a következő hivatalos jelentést tette közzé:

Az osztrák kormány hivatalosan tudomására hozta a magyar kormánynak, hogy elvi és technikai szempontokból **nem fogadja el a kartellbankra vonatkozó előterjesztést**, hivatkozva arra, hogy a létrehozatala mellett egyetlen szavazatot sem szerezhetne a Reichsrathban. A magyar kormány részéről Kossuth Ferenc a tudomány és a banktechnika köréből vett érveikkel bizonyította, hogy a kartellbank minden tekintetben megfelelő lehetett volna, ha ellene osztrák részről elutasító álláspontot nem foglalt volna el a kormány; abba a bizonyításba csak azért ment bele, nehogy az a látszat merüljön fel, mintha a magyar kormány minden tekintetben meg nem felelő javaslatot tett volna. **A magyar kormány tudomásul vette az osztrák kormány elutasító válaszát.** E határozat következtében most előállott az a már többször jelzett helyzet, hogy Kossuth Ferenc és gróf Apponyi Albert **a király elé járulnak az önálló bank föllállítására vonatkozó javaslattal.** A kihallgatás ideje még nincs

megállapítva, de valószínű, hogy szombaton fog lefolyni.

Éljen! Éljen! Éljen!

A Budapesten időző politikusok elhatározták, hogy a Bécsből hazajövő minisztereket nagy ovációval fogják fogadni.

Mikor ezt meghallotta a Bécsben járt Tóth János államtitkár, elment a függetlenségi körbe, ahol erősen kérlelte a párt tagjait, hogy álljanak el a tüntető fogadástól.

— Kossuth és Apponyi — mondotta — azt üzeni Bécsből, hogy ne tüntessenek mellettük. Ez nem volna hasznára az ügynek és a párt higgadságára a mai helyzetben nagy szükség van.

A függetlenségiakat azonban nem lehetett kapacitálni.

— Ettől már el nem állunk! — kiáltották. — Sőt ott lesznek a fogadáson a függetlenségi körök küldöttségei is és mi valamennyien kimegyünk! *Hadd lássa Bécs, hogy mi hűségesen kitartunk programunk mellett és ragaszkodunk vezéreinkhez!*

Tóth János újra, meg újra kérte a párt tagjait, hogy ne tüntessenek.

— Kossuthnak tesztek ezzel szolgálót és hallgassatok rám — könyörgött a kurucoknak.

A kurucok azonban nem engedtek.

— Kimegyünk! Wekerlét is tüntető tömeg fogadta az egyházpolitika idején való lemondásakor. *Mi is tüntetünk Kossuth és Apponyi mellett!*

— Kossuth kérése azt mutatja — jegyezte meg valaki — hogy még nem szakadt el minden fonál a helyzet békés megoldására. És ez mindenestre örvendetes dolog. *Hallgassunk tehát Kossuthra!*

De a tüntetés mellett volt mindenki.

POLITIKAI HIREK.

Justh Gyula utazása. Meránból táviratozzák: Justh Gyula, a képviselőház elnöke, aki fiát látogatta itt meg, ma reggel visszautazott Budapestre, ahova holnap érkezik meg.

A színésziskola szubvenciója.

Solymossy a főispánhoz.

Solymossy Elek, aki nagy lelkesedéssel s nem kisebb gondossággal szervezte, rendezte és vezeti fejlődése útján a debreceni sziniiskolát, csak akkor lesz képes ezt a továbbiakban is nivóján tartani, ha a város évi, rendes támogatásban részesíti. Indokolt kérelmével a városhoz fordult, ahol a véleményezésre felhívott jog és pénzügyi bizottság ezer korona szubvenció megszavazását javasolta.

Nem érdektelen az a levél, amelyet ebből az alkalomból Solymossy Elek a főispánhoz intézett. Felöleli ez mindazon okokat, amelyek őt a városi szubvenció elnyerésére sarkalták, még inkább azt a tervet, amelylyel iskoláját még magasabb nivóra emelni igyekszik. Mind ehhez azonban jelentéktelenül csekély a javaslatba hozott szubvenció s ismételt felemelést kéri. A levél egész terjedelmében a következő:

Méltóságos Főispán Ur!

Kubinyi Lajos és Trsa

ETERNIT tetőfedési építési anyagok vállalata, Debrecen, Plac utca 11-dik szám, BIKÁ szálloda mellett.

A debreceni színésziskola szubvenciójának javaslatba hozása alkalmából el kell tekintenem az összeg kicsinsége, vagy nagyságától, mert itt a kritika csak a város pénzügyi viszonyait illusztrálhatja, de semmi esetre sem az ehhez való erkölcsi szempontokat. A város nagylelkűsége még akkor is hála kötelezne, ha az iskolatámogatásra egy aranyat szavaztak volna meg. Mert itt nem az a fontos, hogy mire találunk precedenst ez országban, vagy sablont, hanem az a fő, hogy a debreceni kulturára minden magyar becsvágyó érzéssel tekint, az ellenség pedig féltékenykedő irigységgel. Tiszta sor. Azon kell lennünk, hogy legyen mit irigyelni tőlünk. A ki tehát azt nem tudja, hogy az uttörés csak áldozatokkal történhetik, azzal nem érdemes szóba állani. Nem azért vagyok tehát hálás, mert ilyen, vagy olyan összeget javasoltak megszavazni, hanem azért, mert a város egyáltalán szükségét látta a támogatásnak s ezzel az ügynek erkölcsi jelentőséget adott. Erzi, sőt tudja a város, hogy semmiféle művészkedés sem jelenhet meg a szegénység karjain s annyi- val kevésbé egy színésziskola uttörő vállalkozása. Egész életemet egy tragikus naivság jellemzi. Minden jövedelmemet a magyarság szuverén jogának demonstrálására áldoztam s számítás nélkül dobom ki ilyen célokból az utolsó filléremet ezután is, csak hogy kulturánk virágai természetes fejlődésben pompázhassanak s elkerülhessék a balkánillatot. Hiszen nyilvánvaló, hogy én a debreceni színésziskolát szegényesen is megszervezhettem volna, ha nem lettem volna már eleve tisztában azzal, hogy multamhoz, előképzettségemhez és egyáltalán a személyemhez nem illenek a zugiskola igazgatása, valamint hogy Debrecen városát sem huzhatom le erre a nivóra. A ki ezt nem látja, vagy nem akarja látni, azzal kulturai kérdésekről nem lehet komolyan beszélni.

Erősen hiszem, hogy ha a városnak bővebb alkalmá lesz meggyőződni arról, hogy mennyi ujjitást jelentő eredeti képesség rejlik az én lelkemben a magyar színművészet körül: egy pillanatig se fog habozni, hogy nekem e képességek kifejtésére kellő alkalmat adjon. Semmiféle emberi alkotás nem lehet tökéletes s így az iskolámnak is (ha megérem) még csak ezután kell a maga igazát kivívnia.

Abba tehát bele lehet nyugodnom, hogy az előleges költségeim megtérítését senki se vállalja magára, hisz, amint említettem, az egész vagyonomat az e fajta munkálkodásokba fektettem, de már az — őszintén mondom — az iskola fennállására nézve kinos és kockázatos volna, ha a közgyűlés csak ezer koronát szavazna meg. Hogy zavartalanul lehessen az oly kívánatos tökéletesítést folytatni: az iskola támogatás már az első évben legalább is három ezer korona kellene, mert a tökéletesítés egyik feltétele volna egy olyan hangképező ének mestert hozni Debrecenbe, amelyen csak a külföldön, vagy Bécsben található s amilyen a színházak körül egy régen érzett hiányt pótolhatna.

Komlóssy Arthur ur, ki a művészeti ügyeknek hozzáértő és lelkes barátja — azt remélve, hogy a város legalább is kétezer koronát megszavaz — már előre felajánlotta az ő elnöklete alatti Színügyegyletnek támogató hajlandóságát a harmadik ezer koronára nézve s az egylet részéről a köröztetésre szánt gyűjtő iven mindjárt alá is irt száz koronát. De én arra kértem Komlóssy urat, hogy egyelőre hagyjuk függőben ezt a társadalmi akciót, mert nem szeretném Debrecen városának áldozatkészségét már eleve bírálat alá venni, vagy indokolhatlan takarékoskodást provokálni. Most is tehát csak arra bátorodom kérni Méltóságodat, legyen kegyes a közgyűlést, illetőleg annak vezető férfait az ügy ilyen

állásáról informálni, mert nem kétkeltem, hogy a közgyűlés az ő támogató nagylelkűségével nem fog félmunkára vállalkozni s néhány korona végett nem fogja kombinációba venni a társadalmi akciót és — számot vetve azzal, hogy a színésziskolának még a házbére is 2100 koronát tesz ki — nem fogja cserben hagyni a nélkülözhetlen háromezer koronára nézve.

Debrecenben, 1909. ápril 22.

A Méltóságos Főispán Urnak legalázatosabb szolgálja:

Solymosi Elek,
a debreceni színésziskola
igazgatója.

VÁRMEGYE.

Ülések a megyeházán. A vármegye állandó választmánya április 26-ikán, május 3-ikán, május 8-ikán és 12-én tart ülést, a mikor a megyegyűlés elé kerülő tárgyakat látja el javaslatlalt. A közigazgatási bizottság május 10-ikén, a számonkérőszék május 11-ikén tart ülést.

Hajdúvármegye tavaszi közgyűlése. A vármegye tavaszi közgyűlését május 13-ára tűzte ki az alispán. A megyegyűlésnek majd másfélszáz tárgya lesz.

Iktató választás Hajdunánáson. Hajdunánás rendezett tanácsu város e hó 25-én tartja közgyűlését Kovács Gyula alispán elnöklete alatt. A közgyűlésen az iktatói állást fogják betölteni.

Öngyilkosság a kocsi- szinben.

Életunt földmives.

Felakasztotta magát.

Földes községben tegnap öngyilkosság történt, melynek áldozata egy ottani jómódu földmives, Bojtor István. A szerencsétlen ember pillanatnyi elmezavarásban felakasztotta magát és mire észrevették, már halott volt.

Bojtor István negyvennyolc éves földesi gazdálkodó, jómódban élt feleségével és négy gyermekével. Az utóbbi időben a derek földmives szervezete megromlott, ideg-betegség támadta meg, mely egyre fokozottabb mértékben lépett fel nála. Családjá féltő gondossággal őrizte a szerencsétlen embert, aki tegnap délelőtt magára maradt a szobában. Neje kenyérsütéssel volt elfoglalva és nem őrizhette beteg férjét. Ezen pedig épp ekkor tört ki az elmezavar és hirtelen kifutott az udvaron levő kocsi-szinbe és annak gerendájára felakasztotta magát.

Neje később valami miatt a kocsi-szinbe ment, ahol megrémülve találta férje felakasztott holttestét. Kétségbeesetten értesítette az előjáróságot, mely a helyszínen kiszállt és az öngyilkosságot megállapította.

A debreceni királyi ügyészség az öngyilkos földmives eltemetését engedélyezte.

VÁROSHÁZA.

Az epreskerti építkezések. A mérnöki hivatal elkészítette a ménesmester és a városi ménes lovászainak epreskerti lakásának terveit. A tanács a napokban kiírja az építkezésre a pályázatot.

Lakoma Eröss Lajos tiszteletére. A tiszántúli ref. egyházkerület püspöke,

Eröss Lajos vasárnap, április 25-ikén tartja lelkszi székfoglalóját a Nagytemplomban. A tiszteletére délelben lakoma lesz, melyen részt vesznek a városi tanács tagjai testületileg.

Városi takarékpénztár.

Az általános szervezés.

Szerencsésebben folytatta munkáját a városi takarékpénztár ügyében kiküldött bizottság a tárgyalás másodnapján. Az intézet belső szervezését állapították meg tegnap, de a törvényhatósági bizottság hatáskörét ugyancsak szűkre szabták, pedig az a város vagyónának az igazi őre és ha azt kár éri, a város közönségét éri kár, mert ott, ahol milliókról van szó, a tanács és az igazgatóság vagyoni felelőssége csak a veszett fejsze nyele vagy annál is kevesebb.

Ami hiba azonban történt eddig, azt még korrigálhatja a közgyűlés vagy a belügyminiszter. Így a regalekötvények devinkulásába, leköltésébe semmiképp sem tudunk belenyugodni, az ország pénzügyi politikája szempontjából sem. Ezeket a kötvényeket feltétlenül meg kell tartanunk és még abban sem lehet megnyugodni, hogy az eladás utógondolata nélkül, de eshetőségével lekössék azokat, sőt még vásárolni kellene hozzá, mert a magyar állam hitelképességét emeli az, ha az államadósság itthon nyer elhelyezést.

Az önálló, nemzeti jegybank se érne fityinget se, ha annak nem mi magyarok vagyunk a részvényesei. Hiszen a magyar kartellbank csak árnyalata a politikai különválásnak a papiroson, de nem a valóságban, mert nem mi lennénk a részvényesei. Ezért nem lehet megnyugodni a regalekötvények leköltésében.

Kifogásoljuk azt is, hogy az összeférhetlenséget nem mondták ki a szövetkezeti igazgatókra, igazgatósági tagokra és tisztviselőkre. A szövetkezetek éppen olyan bankok, mint a többiek. Így például a kölcsönös segélyező szövetkezet vetekszik ma már jobb pénzintézetekkel is. Hát nem eshet meg az, hogy a szövetkezet embere, ha oda- jut, éppen a városi takarékpénztárban szerzi üzleteit. Megtörténhetik, hogy éppen a szövetkezet emberének a városi takarékpénztár igazgatóságában ülő tagjának szavazatán mulik, hogy valaki kölcsönt kapjon — és az elutasítás után az üzletet megcsinálja a városi takarékpénztár igazgatósági tagja a maga szövetkezetének — nyomban az ülés után. Az összeférhetlenséget tehát ki kell terjeszteni a szövetkezetekre is!

Asztalos József
Debrecen, Kossuth-utca 4. szám.

A tavaszi idényre raktára érkeztek: Legujabb női ruhakelmék, hozzá való diszek, blouz kelmék. Delén, zephir, satin, batist, és **Cosmanosi** kartonok, selyem, és Cachmier kendők, Női és férfi fehérneműek, harisnyák, koptyúk. Saját készítésű nap'anok, vászon és kanavaszok.

Az igazgatóság szervezete.

Debrecen város jövődő nagy intézményének megalapozását tegnap délután 5 órakor folytatta a közgyűlés által kiküldött bizottság. Az ülésen jelen voltak Kovács József polgármester elnöklele alatt: Vecsey Imre főjegyző, dr. Magoss György tisztifőügyész, Roncsik Lajos főszámvevő, dr. Vargha Elemér tanácsnok, dr. Tóth Emil jegyző, dr. Tüdős János, Komlóssy Arthur, Zádor Lajos, Domahidy Elemér, Poroszlay László, Kernhoffer József, ifj. Schwartz Vilmos, Márk Endre és Falk Lajos.

Az elnök röviden megnyitotta az ülést, mire folytatták a városi takarékpénztár üzletkörének megállapítását. Poroszlay L. magyarra fordította a gráci városi takarékpénztár alapszabályait. Felolvassa abból az üzletkör megállapítására vonatkozó részletet. (A gráci takarékpénztárnak sincs alapítókéje!) Falk Lajos ajánlja, hogy ami jó van benne, azt vegyék ki belőle és pótolják ki a többi részekkel. Ajánlja, hogy a város felépítésére, fejlődésére és parcellázásokra is adjanak kölcsönöket.

Ezután a szervezetre tértek. A városi takarékpénztár közgyűlése a törvényhatósági bizottság; ez választja az igazgatóságot, a vezérigazgatót és a felügyelő-bizottságot. Márk Endre kívánja, hogy az igazgatóság által kijelölt egyének közül a közgyűlés válassza a vezérigazgatót. Falk Lajos a városi tanácsra bízna a választást, mert a közgyűlés arra alkalmatlan. Dr. Magoss György is e véleményen van, miután a város vagyonának kezelése az ő felelősségét terheli. Komlóssy Arthur előbb a tanácsra, későbbi felszólalásában pedig az igazgatóságra bízna a választást, Tüdős János a közgyűlésre.

Hosszas vita után dr. Magoss György javasolja, hogy a vezérigazgatót a tanács válassza és a vele kötendő szerződést a közgyűlésnek megerősítés végett bemutassa. Domahidy Elemér javasolja, hogy az igazgatóság által kijelölt egyének közül a tanács válassza a vezérigazgatót és a közgyűlésnek megerősítés végett bejelentse.

Végre szavaztak. Elnöki döntéssel (7-7) úgy döntöttek, hogy a vezérigazgatót a tanács választja; 8 szavazattal 6 ellen pedig elhatározták, hogy az igazgatóság jelöltje közül és annak meghallgatásával; az így választott vezérigazgatót pedig a közgyűlés megerősíti.

Az igazgatóság szervezetére tértek át ezután. Az igazgatóság elnöke a polgármester. Az igazgatóságnak 6 tagja van, három a tanács, három a törvényhatósági bizottsági tagok közül. Falk Lajos javasolja, hogy az igazgatóság 8 tagból álljon, kettőt a tanács, hatot a bizottsági tagok közül választanak. Tüdős János a 6 tag mellett van és egész sereg német példával igazolja álláspontja helyességét. Zádor Lajos: kettőt a tanács, kettőt a törvényhatósági bizottság, kettőt pedig az arra hivatottak közül, ha nem is bizottsági tagok, Poroszlay László javasolja, hogy kettőt a tanács, kettőt pedig a bizottsági tagok közül válasszanak.

Végül szavaztak. Egyhangulag elfogadták, hogy a városi takarékpénztár elnöke a mindenkori polgármester. Az igazgatóságnak szavazati joggal bíró tagja a vezérigazgató. Az igazgatósági tagok számát 6 tagban állapították meg, akik közül kettőt a tanács, négyet a közgyűlés választ, kettőt a bizottsági tagok közül, kettőt azonban nem bizottsági tagok közül is választhat. A mandátum tartama 3 év. A városi takarékpénztár jogtanácsosa a város tisztifőügyésze, aki az igazgatóságban is szavazati joggal bír. A hivatalnokokat és szolgálókat az igazgatóság életfogytiglan választja.

Hosszas vitát kellett, hogy más ha-

sonló pénzüzetek vezérigazgatói és hivatalnokai igazgatósági tagok lehessenek-e, vagy sem? Részt vettek a vitában: Márk Endre, Zádor Lajos, ifj. Schwartz Vilmos, Komlóssy Arthur, dr. Tüdős János, Poroszlay László, Domahidy Elemér, Falk Lajos. A bizottság végre is úgy döntött, hogy az összeférhetlenséget kimondta a más, hasonló pénzüzetek vezérigazgatóira, igazgatósági tagjaira és tisztviselőire, t. i. a városi takarékpénztár igazgatóságának tagjai nem lehetnek.

Az üzletszabályzat kidolgozására három tagu albizottságot küldtek ki, amelyek tagjai lettek: Poroszlay László, Kernhoffer József és Falk Lajos.

Az ülés 8 óra után ért véget.

SZÍNHÁZ.

Ma, pénteken, ápr. 23-án:

Három testőr.

Vigj. 3 felvonásban.

H E T I M Ū S O R.

Szombaton: Remény, dráma. A) bérl. Vasárnap délután: Felhő Klári, népszínmű. Este: Hódító keringő, operett.

A király. Ez a francia vigjáték csütörtök este harmadszor került színre a debreceni színpadon. A négy felvonásos hosszú darabot egyes jelenetek meghuzgálásával megrövidítették, ami határozottan előnyére válik a darab sikerének. A szereplők közül dicséret illeti Gazdy Arankát. A drámai hősnőnek Debrecenben ez az első vigjátéki szerepe és ebben is tökéletes, minden ízében teljesen és gondosan kidolgozott alakítást nyújtott. Horváth Kálmán szintén nagy sikert ért el. — Alakítása kiváló. Zilahi Gyula a címszerepben remekelt. Hahnel, Gyöngyi, stb. szereplők ugyancsak kivették részüket a sikerből. (6.)

Vig özvegy. Lehár világhírű operettjét eleveníti fel az idén még az igazgatóság egészen új betanulással. A kitűnő operette még e hónapban kerül színre.

Hódító keringő. Ziehrer hírneves operettjéből a próbák már annyira előrehaladtak, hogy ma már megtartják az első házi főpróbát is ebből a filmbemutató, szép zenéjű ujdonságból. A hódító keringő következő szereposztásban kerül színre:

Akos gróf	— — — — —	Kemény Lajos,
Jenny, neje	— — — — —	Bárdos Irma,
Yella bárónő	— — — — —	Rózsa Lili,
Guido Spini, hegedűművész	— — — — —	Horváth Kálmán,
Gervais Pál	— — — — —	Nádor Zsiga,
Schneider, fiakkeres	— — — — —	Gyöngyi Izsó,
Kata, neje	— — — — —	Gerő Ida,
Ancsi, leánya	— — — — —	Gyöngyi Jolán,
Brissard	— — — — —	Ligeti Lajos.

A II. felvonásbeli nagy olasz jelmez ünnepélyen az olasz tánc-egyveleget a Perzel nővérek lejtik el.

Bor és marólug.**Életunt fiatal leány.****Szerelem áldozata.**

Tudatlan, tapasztalatlan falusi leánykák között gyakran szül tragédiát a szerelem. Ebből a szomorú sorsból jutott Pálosi Zsuzsanna, tizenhét éves hajduhadházi leánynak is. Őt is hatalmába ejtette a mindenható szerelem és addig-addig gyönyörködött szíve bálványában, amíg az rutul felhasználta az ő tapasztalatlanságát és bűnbe vitte. Aztán pedig — mint az már lenni szokott — egy napon bucsu nélkül elhagyta.

Szegény Pálosi Zsuzsannának nagy lelki fájdalmai támadtak, melyeket csak

fokozott az a szomorú körülmény, hogy anyának érezte magát. A tapasztalatlanok hamar elkeserednek és Zsuzsanna is kétségbeesett, midőn elhagyatottnak érezte magát. Megunta az életet, melyben oly nagy csalódásban volt része és halálra szánta magát. Kevés megtakarított pénzéből zsiros szódát vásárolt a közeli szatocsboltban. A zsiros szódát aztán egy pohár borban feloldotta és a rettenetes italt mind egy csöppig kiitta.

Szörnyű tettét hamarosan észrevették és így gyorsan orvosi segélyben részesíthették, mely ugyan megmentette az azonnali haláltól, de ennek bekövetkezése csak órák kérdése a szerencsétlen, életunt leánynál.

UJDONSÁGOK.

* **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Hetey Márton debreceni kir. törvényszéki irodaigazgatót a debreceni kir. ítélőtáblához segédhivatali igazgatóvá nevezte ki. Helyébe pedig Hetey Károly debreceni kir. ítélőtáblai segédhivatali igazgatót a IX. fizetési osztályba sorozva nevezte ki.

* **Gyermek-ünnepély.** A jótékony nőegylet a fennhatósága alatt álló női ipariskola javára május 16-án, a nagyerdei sporttéren gyermek-ünnepély című délutáni rendez, különböző gyermek versenyeikkel, gyermek produkciókkal és mindenféle látványokkal stb. A versenyekre csinos díjakat tűz ki az egylet; lesz a most nagyon divatozó diaboló verseny, versenyezhetnek reá 7 éves fiú, vagy leánytól feljebb, három csapatra osztva. Tennisz verseny felnőttek és gyermekek részére külön, gyermek szépség verseny, football, füles labda verseny fiúk részére, gyermek bicikli verseny és mindenféle futások. A versenyekben részt venni óhajtok kéretnek résztvevőket Fráter Erzsébet alelnöknő, Kosuth-utca 36. sz., akár írásban, akár személyesen május hó 5-ig bejelenteni. A jótékony nőegylet rendezősege mindent elkövet, hogy jó hírnevéhez méltó legyen ez a májusi délután is. Az ünnepély teljes programját holnap, azaz szombaton délután tartandó választmányi gyűlésen állapítják meg.

* **Az utolsó ösöngetés után.** (A kiállítás romjain.) Tegnap délután 5 órakor a kiállítás záró csemettyűjének egészen más volt a hangja, mint két héttel annak előtte. Volt benne valami a halálharang bánatos siralmából s a takarodó katona-kürt lefuvó melanólikájából. A hatása sem az volt, mint annakelőtte, nem a „kijárat” felé takarodott a közönség, hanem a mór-ives, misztikus hall-ba, a hol a választékos záró-közönség Weszprémy főispán és családja körül tömörült. Védnök főispánunk alighogy elhelyezkedett, megjelentek vele szemben a gyász-szertartás funeratorai, a kamara elnöksége: Szent-Királyi elnök és Szávay titkár. Szent-Királyi elnök szép bucsuztatót mondott a kiérdemült kiállítás felett, mely fiatalága vonzó erejű díszében érte meg halálát. Elmondta, hogy két héttel ezelőtt

20,000 rózsafa

Arjegyzéket kívánatra küldök.

kiültetésre ajánlom 1—2 éves szép magas törzsű rózsáimat jutányos árakban. 6 drb különböző nagyságú fajokból 7-60 K, 12 drb különböző fajokból 9-20 K, 25 drb különböző nagyságú fajokból 18 K, 50 drb különböző nagyságú fajokból 34 K, 100 drb különböző nagyságú fajokból 60 K. SCHULTZ REZSŐ mű és kereskedelmi kertészete Kolozsvár. Felhívom figyelmét ujonnan berendezett virágházamra. (Gyönyörű pelayonia ujdonságok.)

félve nyitotta meg a kamara a kiállítást. De immár a büszkeség érzetével zárja be, mert a legilletékesebb kritikus, a nagyközönség oly szeretettel karolta fel, hogy sorsa és hirtelensége van pecsételve. Még egyszer felelevenedik előtte mindazoknak az érdeme, kik ezt a sikert teremtették s a kiknek a megnyitás alkalmával ezért köszönetet mondott. Tetézve ismétli ezt a köszönetet a zárás pillanatában. És e pillanatban még inkább kiemelkedik előtte a főérdemek érdeme, azoké, kik tudásukkal, művészi ipari munkájukkal s a mi a mai nehéz viszonyok között annyira figyelemre és tiszteletre méltó: áldozatkészségükkel gazdaggá tették ezt a kiállítást. Az iparos-kiállítók ezek s az ő érdemeik kiemeléseivel és rájuk mondott utolsó „éljen”-nel zárja be a kiállítást. Általános „éljen”-t viszhangoztak a mór-terem vászon falai, fordult a kules a zárban s megjelentek a romboló kezek. Ma már lécs és vászon-rom volt a hajdani kiállítás.

* **Zalányi János temetése.** A hirtelen elhalt Zalányi János főiskolai tanár holttestét esütőtörök délután helyezték örök nyugalomra. A temetésen megjelent a főiskola tanári kara és a főiskola ifjúsága teljes számban. A Péterfi utcai gyászháznál tartott egyházi szertartás után a koporsót kivitték a Kossuth utcai temetőbe, a hol Zalányi János holttestét átadták az anyaföldnek.

* **Eltűnt iskolásleány.** A rendőrségen tegnap egy tíz éves iskolásleányka eltűnését jelentették. Az eltűnt gyermek, Molnár Róza, aki szüleinek Nyil utca 71. szám alatti lakásáról e hó 19-én távozott és azóta nem tért vissza. A rendőrség körözi az eltűnt iskolásleányt.

* **Az angol club vezetősége felkéri a club tagjait,** hogy pénteken d. u. 5 órakor a Nagyerdőben levő Dobos-pavillonban megtartandó összejövetelen megjelenni szíveskedjenek.

* **Hangverseny a zenében.** A debreceni zenede közép osztályú növendékei haladásának bemutatása végett április hó 25-én, vasárnap hangversenyt rendez, melyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság. A műsoron szerepelnek: Simonovits Rózsi, Tüdös Kata, Deutsch Zelma, Holländer Olga, Szántó Magda, Mandel Irén, Simonffy Irén, Fráter Iván, Gáspár Anna. Helyárak: a 4 első széksorban számozott ülőhely ára 50 fillér, a többi sorokban ülőhely, valamint az állóhely ára 20 fillér. Kezdeté este 7 és fél órakor pontban.

* **Kirándulás a városi vízművekhez.** A magyar mérnök és építész-egylet debreceni fiókja tegnap délután kirándulást rendezett Debrecen város vízmű munkálataihoz. A város tanácsa ez alkalomból az egylet rendelkezésére bocsájtotta fogatait, melyeken kívül bérkocsikon is mintegy ötven főnyi társaság ment ki a köntösgáti kutakhoz. Az illusztris társaságot Aczél Géza főmérnök kalauzolta s bemutatta mindazokat a létesítményeket, amelyek eddig részben készen, részben munka alatt vannak. A kiránduló mérnökök megtekintették az 5., 6. és 7. számú kutak

szivattyuzását, amely már március 2-ika óta tart. A társaság szemláltára kiürítettek egy 6 köbméteres, vagyis 6000 literes víztartályt, melyet a szivattyuzott víz 5 perc alatt töltött meg. A vízhozam tehát jóval több, mint a mit az elkészített tervek szerint vártak. Ezután a kirándulók a beton-csatornához vonultak. A csatorna építmény oly nagy, hogy az ember egész kényelmesen sétálhat benne. A mérnök-társaság a már mintegy 350 méternyi hosszúságban felépített csatornát belül is megnézte. Miután még a villamos szivó háznál is időzött a társaság, bevonult egy ötletszerűen épült sátorba, ahol Hauer Berci pompás *uzsonnát szolgált fel* a kiránduló mérnököknek.

* **Ellopott hegedű.** Augurt Antal Csapó utcai kávék panaszt tett a rendőrségen Lakatos János cigány ellen, ki tíz korona értékű hegedűjét ellopta. A rendőrség az eljárást megindította.

* **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalnál: Fonyi Gusztáv r. kath. 2 éves, Bari Károly ref. 2 éves, Krámer Izabella r. kath. 17 hónapos, Milvius József g. kath. 56 éves, Kota Jenő ref. 10 napos, Romáv Tivadar g. kath. 42 éves, Kiss Margit ref. 6 hónapos, Tolvaj József ref. 7 napos.

* **Megvert asszony.** Özv. Káhn Mihályné nagykarolyi edényáros Debrecenben járt és itt találkozott két régi ismerősével, Krausz Mórral és Braun Hermannal, kik valami üzleti ügy miatt véresre verték és ruháját is letépték róla. A megvert asszony orvosi látélet alapján panaszt emelt a rendőrségen támadói ellen.

* **Műkereskedés Debrecenben.** — Tudvalevő dolog, hogy Budapesten az elsőrangú magyar festőművészek műveiből Salont tart már évek óta a Kecskeméti utcában levő Eggenberger-féle könyv- és műkereskedés. Antalffy József főutcai könyvkereskedő is elhatározta, hogy egykori főnöke, az Eggenberger-Hoffman-Vastagh mintájára tisztán magyar és válogatott művekből készletet fog tartani s később Salont rendez be. A kultur-világban mint elsőrendű ajándék, vagy a művészet igazi kedvelőinek valóságos szükséglete az eredeti festmény, mely ezentúl így lesz Debrecenben is. Antalffy a mai nap folyamán Istvánffy mestertől nagyobb vásárlásokat eszközölt s azt üzletében is árusítani fogja. Mint hűzágpótló kulturintézményre is örömmel hívjuk föl a közönség figyelmét s Istvánffy mester képeit ezentúl Antalffy könyvkereskedésében is vásárolhatjuk.

* **Betörés a szobába.** Valami vakmerő ember tegnap délelőtt betört Dézsi Sándorné Vendég utca 53. szám alatt levő lakásába, ahonnan szalonnát és egy pár csizmát, 32 korona értékben ellopott. A megkárosított asszony panaszt tett a rendőrségen, mely nyomozza a betörő tolvajt.

* **Költözők figyelmébe.** Villancsengők, telefonok, villámhárítók berendezését, javítását, évi jókarban tartását egy helyben, mint vidéken legjobb anyaggal, jótállás mellett olcsón eszközöl Földvári L. Debreceni első elektrotechnikai gyár és vállalat. Kossuth u. 1. Telefon 168.

* **Magyar osaládok aranykönyve** I. kötete megjelent, ára 22 korona. Megrendelhető 3 koronás havi részletre is, Antalffy József könyvkereskedésében.

* **Elhizás ellen időnk legtekélyesebb gyógyszerköze hazánk természeti kincse:** az egész világon elismert Ferenc József-keserűviz. Kiválóan alkalmas otthoni — a rendes-foglalkozást meg nem zavaró — rendszeres használat. Mint naponkénti adag elegendő: reggel éhgyomorra egy pohár felmelegítve.

* **Kugler (Gerbeand) cukorkák főraktára Kontsek Géznál.**

* **Egy tanuló fölvéti Antalfy József könyvkereskedésében.**

* **Arc-massage fölösleges** Orizol vagy rizsvaj törv. véd. Az éretlen rizs tejnemű nedvéből készített csodás és gyors hatású arc-szépítő. Teljesen kisímitja a ráncokat. Egy adag ára 3 korona 50 fillér. Főraktár Magyarország részére: Budapest, Török gyógyszerár, Király utca. Kolozsvárt: Dr. Bíró gyógyszerára, Debrecenben Tóth Béla gyógyszerára Tisza-palota.

* **Kugler (Gerbeand) cukorkák** eredeti csomagolásban, gyári árban kaphatók Hegedűs és Sándor cég főraktárában, Kossuth utca 11.

Brutális férj.

Az asszony verve jó?

Brutális ember ügyében folytat tegnap óta vizsgálatot a debreceni királyi ügyészség. Egy egyeki lakos, Nagy Mátyás, a ki még fiatal férj, a töle, betegség miatt, külön élő nejét a legdurvább módon bántalmazta, haját tépte, ágyából az utcára kivonszolta és ott többek szemláltára pálcával ütötte, verte és összerugdosta.

A szerencsétlen fiatal asszony, Bódi Margit, hat hónappal ezelőtt ment férjhez Nagy Mátyáshoz. Az alig tizenhét éves asszony beteg lett a házasság életben és édes atya lakásán gyógykezelték. Férje nem hitt betegségében és hütlenséggel vádolta. Midőn pedig többszöri felszólítás után sem akart a fiatal asszony, betegsége miatt, visszatérni hozzá, március elsején úgy elverte, hogy sérülései több, mint három hét alatt gyógyultak.

A fiatal asszonyka még betegobb lett, úgy, hogy ágyából sem tudott felkelni. Tegnapelőtt egyedül volt odahaza. Édes atya távol volt a háztól, a mit a férje arra használt fel, hogy a beteg-szoba zárt ajtaját betörte és rátámadt beteg nejére, a kit minden szó nélkül nádpálcával agyba-főbe ütött. Hiába könyörgött a fiatal asszonyka brutális férjének, az még dühösebb lett és beteg nejét hajánál fogva lerántotta az ágyról és úgy kivonszolta az utcára. Az utcán még körülbelül husz lépésnyi távolságra rángatta a linge öltözékű beteg nőt, hogy a lakásába vigye. Minthogy nem bírta vele, csizmája sarkával véresre rugdosta.

A sikoltozó és véres, fiatal asszonyt nagynehezen kimentették a brutális ember kezei közül és visszavitték atyja házába, a hol most még súlyosabb betegen fekszik.

A brutális férjet a tiszacsegei esendőrség, apósa följelentésére, kihallgatta és midőn azt kérdezték tőle, hogy miért bántotta nejét, az elvetemült ember nagy flegmával így felelt:

— Jogom volt hozzá: hites feleségem! Aztán meg többszöri felszólításomra sem jött vissza hozzám. Nem azért nősültem én meg, hogy különváltan éljek a feleségemtől...

Azután még hozzátette: — Azután meg azért is **vetemedtem** erre a cselekedetre, mert másoktól hallottam, hogy sok asszonynak használ a megverés.

Ez a megverés ugyan nem használt, mert a tizenhét éves fiatal asszony beadta a válókeresetet brutális férje ellen.

Matild krém

legjobb arcnak és kéznek azonnal fehérit. Kapható minden gyógyszerárban. ➔

TÁVIRATOK.

Haza Boszniából.

Budapest, április 22. A szerb bonyodalom miatt behívott tartalékosok és póttartalékosok első csapaját ma bocsájtották haza. Rövid időn belül a többi is hazaengedik.

Szétéptett állatszeliidítő.

Reichenberg, április 22. Havemann állatszeliidítőt állatseregletének egyik oroszánja, mikor mutatványát végezte, szétépte a holtrémült közönség szemelátára.

Pánik a háremben.

Konstantinápoly, április 22. A török forradalomnak mulatságos epizódja játszódott le a szultán háremében. Az ifju-törökök hadseregének közeledte hírére óriási pánik támadt a padisah háremében. A nők furiákként rohanták meg az eunuchokat és miután az őrség vonalát is áttörték, sokan elmenekültek. Ugy látszik, akadt gazdája mindeniknek, mert az elmenekült hurik közül senkit sem tudtak eddig előkeríteni.

Forradalom Törökországban

Megegyezés a szultánnal.

Konstantinápoly, ápr. 22. Az ifju-török tiszték a szultánnal való megegyezést illetőleg szkeptikusak. Rustem, a flotta parancsnoka, aki San Stefanóba érkezett, közölte, hogy az egész flotta meghódolt.

A helyzet Macedóniában.

Szaloniki, ápr. 22. Az itteni konzuli testület s az idegen reformszervek körében élénken tárgyalják azt a kérdést, hogy a legutóbbi eseményeknek mily visszahatása lehet a macedóniai helyzetre, főleg miután az ország, az ifju-törököknek Konstantinápolyba történt vonulásával, némiképp megvan fosztva reguláris csapatoktól. Az optimisztikus vélemények tulsúlyban vannak. Rámutatnak e tekintetben a mintaszerű rendre, amelyet az ifju-törökök a kedélyek izgatottsága dacára az egész országban fenn tudtak tartani. Az ország keresztény lakosságának nagyobb része, különösen a bolgárok, szerbek és kucooláhok rokonszenveznek a bizottság akciójával. A görögök pedig, habár nem lelkesednek az ifju-törökök ügyéért, mégis tartózkodni fognak meggondolatlan lépésektől. Ugyanezt lehet mondani az albánokra, amelyeknél délen, Izmail Kemal honában, liberális, északon reakciós tendencia dominál. A habozó elemeket a közben beálló döntés arra fogja indítani, hogy az ifju-törökökhöz csatlakozzanak, ami a helyzetet lényegesen konszolidálni fogja.

Konstantinápoly a bevonulás előtt.

Konstantinápoly, ápr. 22. A szultán tegnap éjjel a hajnali órákig tanácskozott Burhan Eddin herceggel. A szultán feleségei s szolgaszemélyzet 23 kocsin Skutariba költöztek. A dolgok állása ez idő szerint az, hogy a negyedik szaloniki-i vadász-zászlóalj még zendülésben van. A Yildiz-hadosztály, úgy látszik, kész magát megadni. Minthogy a kamara San Stefanóban fog összegyűlni, az összes képviselők odautaznak.

Sefked pasa nem enged.

Berlin, ápr. 22. Szalonikiból jelentik: A konstantinápolyi minisztertanács Mahmud Sefkednek az átadásra vonatkozó összes feltételeit elfogadta, csak a kamara elnökének választására vonatkozó feltételt nem, mert a parlament nem dolgozhat a katonai uralom nyomása alatt. Sefked erre azt felelte: — Az összes feltételek elfogadása huszonnégy óra alatt, vagy bevonulunk!

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Elítelt orgazda. Egri Zsigmond sárándi lakos két rendbeli orgazdaság miatt állott tegnap vádlottként a debreceni kir. törvényszék előtt. A szatócs a múlt év aug. havában Csengeri Gábor és Sz. Nagy Lajos cselédektől gabonaneműt vett, dacára, hogy tudta annak lopott voltát. A törvényszék két havi fogházbüntetésre ítélte a szatócsot, a ki felebbezett az ítélet ellen.

§ A „te“ miatt. Négy verekedő legény felett ítélték tegnap a debreceni kir. törvényszék. A négy legény vezére, Kiss Sándor, ki az elmúlt év október havában három társával együtt a Martinkán betért egy korezmába, ahol Juhász Gábor és annak két társa mulatott. A két társaság egy darabig békésen iddögált, de a békés hangulatot heves jelenetek váltották fel, miután Kiss Sándor átszólt Juhász asztalához és Juhászt „te“-nek szólította. Ebből aztán heves szóváltás keletkezett és midőn a korezmából távoztak, botokkal, karókkal egymásnak estek és agyba-főbe ütlegelték egymást. A harc hevében Juhász, kinek társasága kisebb volt, husz napon tul gyógyuló sérülést szenvedett. A tegnap tartott tárgyaláson a törvényszék Kiss Sándort és Kiss Józsefet két-két havi fogházbüntetésre és 20—20 korona mellékbüntetésre ítélte. Petrovai Ferencet és Tóth Sándort pedig nyolc-nyolc napi fogház és 10—10 korona pénzbüntetésre. Az ítélet jogerős.

HIREK.

A levegő meghódítása. Bécsből táviratozzák: Legugneux francia léghajó a Farman-készülékkel mintegy 200 méteres utat tett két méternyi magasságban. A második kísérlet alkalmával a jobb szárny surrolta a földet. A készülék jelentéktelenül megrongálódott.

Ingyatlanok forgalma.

Halasi Erzsébet veszi a debreceni 1351. sz. tjkvben foglalt Nvil utca 21. sz. házat Bundi Istvántól 2400 kor.

Özv. Szilágyi Gáborné Szabó Juliánna veszi a debreceni 7792. sz. tjkvben foglalt 5 hold 459 négyszögöl Ujostásu földet Borsós Istvánné Faragó Eszteritől 6200 kor.

Szabó Géza és neje Czencz Lupa veszik a debreceni 7701. sz. tjkvben foglalt 300 négyszögöl homokkerti szőlőt Bott József és neje Szabó Juliánától 5600 K.

Ungár Jenő és dr. Hegedűs József veszik a debreceni 9036. sz. tjkvben foglalt 1021 négyszögöl sestakerti szőlőt Sárváry Jenő és társaitól 15,000 K.

Debrecen város veszi a debreceni 8156. sz. tjkvben foglalt Bethlen utca 13. számú házat Pelbárt Juliánna Horváth Istvánné és társaitól 42,000 K.

Károlyi Fernnc és neje Juhász Róza veszik a debreceni 4678. sz. tjkvben foglalt

1109 négyszögöl sestakerti szőlőt Kis József kétnegyed rész illetőségét 1800 kor.

Özv. Gál Jánosné Barta Zsuzsánna veszi a debreceni 1194. sz. tjkvben foglalt Homok utca 122. sz. házat Várad Jánosné Hajus Zsuzsánától 3000 kor.

Reich Bernáth és neje Svartz Ilona, veszik a debreceni 4725. sz. tjkvben foglalt Honvéd utca 38. sz. házat Nagy Mihályné Jobbágy Juliánától 10800 kor.

Áru- és értéktőzsde.

Április 22.

Budapesti gabonatőzsde.

Változatlan áron elkelt (50 kilogrammonként) 12000 mm. buza.

Rozs, zab változatlan, tengeri csendes.

A határidő-üzlet.

A határidőüzletben, javult amerikai jegyzésekre eleinte szilárd volt az irányzat. Később a realizációkra elgyengült és a gabonaneműk 5—10 fillérrel csökkentek.

A forgalom mérsékelte volt.

Az árak 50 kilogrammonként:

	Kezdeti	Változás
Buza ápr. 1909.	1407	1415—1406
Buza május	1394	1396—1388
Buza október	1182	1177—1178
Rozs április	956	960—956
Rozs októberre	926	929—925
Zab április	870	872—875
Tengeri május 1909	753	749—748
Teng. jul.	775	773—771

Budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsdén változatlan külföldi jegyzésekre nyugodt volt az irányzat és az értékek árfolyamai alig változtak. A helyi piacon a Jelzálog bank és a Rimamurányi vasmű részvényei 3—4 koronával javultak. A járadékpiac üztelen.

Apró hirdetések.

EGY jó munkás borbély segéd állandóan vagy kisegíteni felvétetik. Varga József, Nyugoti utca 14. 607

SESTAKERTI BOR, 25 hektó, eladó, hordónként fizetve. Bethlen utca 4. 608

EGY jó karban levő varkonya eladó, Degenfeld tér 10, kávéház. 609

Podráz segéd április 23-ra beléphet, Molnár-nál, Szécheny utca 57. 606

KISSASSZONY irodába felvétetik. Cim a kiadó-hivatalban. 610

Madam J. Berkovics

értesíti a tisztelt vevő közönséget, hogy folyó hó 23-dik napján a ROYAL szállodában tartózkodik.

215—1909 v. k. szám.

Árverési hirdetmény

A debreceni kir. jbiróságának V. 1740/7 1909. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Janula József részére, debreceni lakostól 464 kor tőke, ennek 1901 évi június 21. napjától számított 5% kamatai és az eddig összesen 52 kor. 3 fillér perköltés erejéig 1909. évi január hó 6-án bíróság lefoglalt és 4700 koronára becsült ecetes kád és más egyéb ingóságok 1909. évi május hó 3-án, délelőtti 11 órakor, kezdetét veendő és a Széchenyi utca 21. szám alatt megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni. Az árverés az összes kielégítésre jogosított végrehajtatók javára elrendeltetik.

Debrecen, 1909. évi ápr. hó 7.

Oláh Géza,
birói kiküldött.

Legjobb a Békési Róza „Csont” szin szappana

Nagy Lajos Hirdetési Nagyvállalatának Irodájából Csapó-u. 13.

ESKÜSZÜNK!

hogyan

**Elszalajtani vétek!
Meg nem venni bűn!**

Ezt a házat, melyen egy régi jó meneteli fűszerüzlet, korcsma és jövedelmező kuglizó van. Szép nagy sarok ház a Csapó-kertben, Járósi utca 44. szám alatt, előtte áll meg a szerencsi vonat, oda fog épülni egy rendes vasuti állomás és előtte fog el-menni a 3 éven belül kiépítendő villamos vasut is.

Ezen ház tulajdonosa Hajduhadházon lakik, néhány hónappal ezelőtt vette meg — beakarván költözni Debrecenbe — 5400 frtért. (Erről bárki is meggyőződhet, menjen fel a telekkönyvhöz, ott díjtalanul kap értesítést és meggyőződhet róla, hogy a jelenlegi tulajdonosa tényleg 5400 frtért vette. Telekkönyvi száma e háznak 8148.) Mint mondtam — és pedig becsületszavamra — a vételár 5400 frt volt, kincstár és átírási költségek körülbelül 300 frtjába kerültek a jelenlegi tulajdonosnak, de ezt is elengedi, ráfizeti és aki legelőbb leteszi a foglalót a NAGY LAJOS irodájában, annak odaadja az 5400 frtért teljes fűszerüzleti és korcsmai berendezéssel együtt.

A tulajdonos azért kénytelen megválni tőle, mert időközben Hajduhadházon váratlanul egy jelentékenyebb vagyont örökölt és annak a kezelése teljesen lehetetlenné tette most már azt, hogy Debrecenbe beköltöz-hessék, a bérbeadás és a bérlőkkel való esetleges kellemetlenségeket pedig kerülni kívánja.

E házat amikor a tulajdonos, a Lovász örökösöktől megvette 5400 frtért, Takács István helybeli órász (ki azóta már vett magának házat) nyomban 6 ezer frtot ígért érte a jelenlegi tulajdonosnak, erre tanuk: Kovács Károly róm. kath. tanító és Meisner József üzletvezetőségi hivatalnok urak.

Előnye e háznak a nyílt, egészséges szabad levegő.

Nagyon kényelmesen törleszhető teherként rajta maradhat e ház 2500 vagy 3 ezer frt.

E ház a fűszerüzleten és korcsmahe-lyiségen kívül igen szép lakást is foglal magában, mely áll két szoba, konyha, üvegezett folyosó, nagy pince, két kamara, két faskamara, istálló, kocsiszin, sertésól, és kuglizó. A telek 300 négyszögöl területen fekszik és egy része termő szőlővel van beültetve. 712

Költöztetést 6—7—8 méteres butor-
kocsikkal valamint fé-
deres stráf kocsikkal helyben és vidékre
legjutányosabban elvállal
MÜLLER H. ÉS FIA szállítók.
Telefon 108. Piac-utca 77. sz. Telefon 108.

Szalmakalap-lakk

minden színben kapható

Neumann Gyula

Festékkirálynál.

Hatvan utca 8. szám.

A bőr ápolása kötelesség az egészség
érdekében s erre legalkalmasabb szer a

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kéz bőrnek)
üdeségét, hamvaságát, rózsaszínben játszó
fésérségét. Megszünteti a kéz bőrrösséget.
Az eldurvult, kirepedezett és szelkíjta arcot
vagy kezet, a legrövidebb idő alatt fehérré s
puhává teszi! Poudre alá is igen ajánlható!

Hatása gyors és biztos! Egy üveg

Mint bőrápoló szer: pártlan MOLLITERGIN

Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Ára 1 kor.

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő gyógyszerátára a „Kigyó“-hoz

DEBRECENBEN,

Főpiac 31. sz. alatt, a Városházzal szemben.

Lám Sándor

üveg-, porcellán- és lámpa áruháza
Debrecen, Piac- és Hatvan utca sarok.

Ajánlja

nagy választékban elsőrendű
gyártmányu

jégszekrényeit

kisebb és nagyobb háztar-
táshoz megfelelő, egy- és két
rekeszű külön felül nyíló
és minden kivitelben,

igen előnyös árakban

a tisztelt vevőközönség rendel-
kezésére.

FESTŐISKOLA

Rajzó Miklós

festőiskolája

Piac utca 41. sz. a.

Hátul a
kerthelyiségben **megnyílt.**

Beiratkozásokat ugyanott elfogad
d. e. 9—12-ig, d. u. 2—4-ig.

4 szobás uri lakás

mellék helyiségekkel,
parkirozott udvarral

kiadó esetleg eladó.

Czím a kiadóhivatalban.

A leghathatósabb reklám

a szép és izléses nyomtatvány.

Előkelő üzletnek csinos nyomtatványa
legyen s ilyet szállít jutányosan

MIHÁLY SÁMUEL

könyvnyomdája Debrecen, Főtér 30. sz.

Számlák, körlevelek,

cimkártyák,

áru-cimkék, levélpapírok,

s mindenféle üzletben és irodában szük-
séges **nyomtatványok** jutányos ár-
ban és csinos kivitelben. 521

Debreceni szőlő és bortermelő szvt.
Fő elárúsítása.

Váray József kereskedésében.

1907. évi Ó-bor	1 liter	70 fill.
" " Veres	1 "	70 "
" " Ezerjő	1 "	80 "
" " Rizling	1 "	84 "
1904 " Pecsényebor	1 "	92 "
" " Tramini	1 "	120 "
Charbonet veres	1 "	80 "
Chatoan 1/2 asszu	1 üveg	120 "
Fehér asszu	1 "	216 "

Más termelőkötől.

1 liter új asztalibor	54 fill.
Sestakerti	1 liter 56 "
Díszegri 1904. évi	1 " 88 "
Bocszay rizling	1 " 88 "
" ezerjő	1 " 88 "
1901. évi rizling	1 " 92 "
1905 " ezerjő	1 " 100 "
1889 " rizling	1 " 104 "
Tokaji szamorodni	1 " 200 "
Tokaji pecsényebor	1 " 112 "

Váray József kereskedésében.
Piac u., városi bérpalota.

Kiváló gyógyhatásu

erős tápszert tartalmazó

Tojás és Csokoládé Cognac

különösen lábbadozók, aggok, be-
tegek és gyermekek erősítésére is
orvosok által nagyon ajánljatik.

Kapható Debrecenben:

Csokonay Gyula fűszer, csemege, bor és
cognac üzletében Péterfia utca 61.

Stanga G. Gyula fűszer, csemege, és bor
üzletében Csapó utca 41.

Nagy Imre utóda p. p. Farkas György fűszer,
csemege és bor üzletében Árpád-tér 5.

Klein Ignátz fűszer, csemege és bor üzle-
tében Hajdudorogon.

**MEGLEPŐ,
SZINTE CSODÁLATOS
GYÖGYEREDMÉNYEK**

**PAPTAMÁSI
LITHIUM-GYÖGYVIZ**

gyomor-, vese-, hólyag és bél-
bántalmaknál valamint asthma
bronchiale, valészvény és hgy-
savas diathesis eseteiben.

Kapható:

Kontsek Géza

fűszer és csemege kereskedésében
Debrecen, Kossuth utca.

Apróhirdetések. LEVELEZÉS.

EBREDŐ TAVASZ sziveskedjék pontos címét ismert címre (Szent Anna utca) levélben közölni. 605

AJÁNLAT.

FÉNYKÉPÉSZETI szaküzlet Löbl Gyula és Társa látszerész, Debrecen, Piac utca 63. 389

3 szoba, előszoba, konyha, kamara, pincéből álló lakás külön kerthelyiséggel május 1-re kiadó, Varga utca 12. szám. 582

CSAPÓ utca 11. üzlethelyiség átköltözködés végett azonnal kiadó Leitmann Izidornál. 580

EZERJO, Rizling, Kövidinka és csemege szőlő veszők még kaphatók Molnár Lukács Mária telepéről. Megrendelhető Kossuth utcai üzletben. Telefon 630. 574

MEGSZÜNIK a Piac utca 56. alatti bazár és porcellán üzlet, kifaradandó áruk más us tizediktől Csapó utcában zenede mellett lesznek árusítva. Rendkívüli olcsó árak. Berendezés eladó. Ugyanott a kapubejárat üzletnek kiadó. 604

CITERA, fuvola és hegedű órákat adok. Cím a kiadóban. 602

Piac-utca 11. számú háznál egy bolthelyiség kiadó. Ertekezhetni a Kölcsonös segélyező egyesületben. 600

KERESKEDŐ urak figyelmébe! Az Erzsébet villany mosoda József kir. herceg utca 66., elvállal mindenféle női és férfi ruhákat rak tárra vasalni. Házhöz szállítanak. 595

EGY magános nő takarításért lakást kap. Péterfia utca 2. szám. 594

BROWNING pisztolyok és mindennemű fegyverek, mindennemű hangszerek kaphatók részletfizetésre a Schwartz-tele pipa üzletben a város házával szemben. 575

KIADÓ lakások május 1-re. Simonffy utca 19. Hatvan utca 36. sz. utcai 4 szoba, konyha, speiz, fatartó, pince, gázvilágítással és még 1 udvari lakás, 3 szoba, konyha, pince, fatartó május 10-re. Ertekezhetni Hatvan utca 36. sz. az utcai lakásban. 554

UTCAI bútorozott szoba külön bejárattal kiadó. Kossuth utca 28. 553

SIMA és gyökerez vésző kapható „Katalin” (ezelőtt Vadász féle) szállótelepen. Telefon 192. 491

BUTOROZOTT szoba, villany világítással kiadó. Széchenyi utca 20. 482

KÖLTŐZÉSEKÉRT fűderes stráfkocsival elvállalok József kir. herceg-u. 34. sz. 445

GÖZERŐVEL pörkölt, naponta friss, kitűnő zamatu kávé kapható 2 kor. 40 fillértől feljebb Lindenfeld J. Jenő fűszer nagykereskedésében Városház utca 2. 228

SZEGEDI rózsza és édes nemes paprika nagy raktára Lindenfeld J. Jenő fűszer nagykereskedésében Városház-u. 2. Rózsa-u. 3. 239

DIVATOS kötött női és leány kabátok, gyermek plüsch és berliner kabátok, ruhák, fejkötők, sapkák a legolcsóbb árakon beszerezhetők Márton Gyula divat és rövid áru üzletében Piac-utca 9. Bika szálló mellett. Új harisnyák kötése és fejelések elfogadtatnak. 1-229

A LEGJOBB ízű aromás pörkölt kávé Félegyháznál kapható villany üzemű kávé pörkölt a kirakatban. Piac és Miklós utca sarok. 36

24 krajcár egy méter jó mosó delin, 1,95 krajcár 140 cm. széles gyapjuszövet Benyáts Emilnél, Fötér. 412

KOHN HERMANN Hatvan utca 17. Részletárúházában, igazán-gyönyörű tavaszi áruk kaphatók heti vagy havi részletfizetésre. 221

28 krajcárba kerül egy pár férfi vagy női harisnya fejelése Benyáts Emil harisnyakötő iparvállalata. 413

KERESLET.

KÖNYVELÉSSEN, levelezésben és irodai teendőkben gyakorlott kisasszony azonnal felvétetik, német levelezésben gyakorlott, előnyben részesül. Ajánlatok írásban küldendők. Cím a kiadóban. 588

HÁZI tejet, vagy uradalmi tejet keresek naponta 20-30 literig való átvételre. Boruzs István, Rákóczy utca 21. 601

EGY fiatal jó munkás borbély segéd azonnal felvétetik Csapó utca 97. 578

CSINOS fiatal nőt keresek házvezetőnének Ajánlatot „Boldogélet” címre a kiadóba kérem, vagy ugyanott cím is megtehető. 599

EGY ügyes derék varróleány máj. 1-re felvétetik Kossuth utca 58., keresztépület.

IDŐSEBB asszonyt vagy leányt keresek gyermek melé. Cím a kiadóban. 590

EGY jó családból való leány szerény igénnyel irodai alkalmazást keres. Cím a kiadóban. 1089

ELADÁS.

3 drb. betoncserep készítő gép hozzávaló teljes felszereléssel eladó. Klein Ferencné fakereskedő Hajduböszörmény. 566

HÉT kaptáros méh család és 21 üres kaptár eladó. Hajduböszörmény Nap utca 399. özv. Péter Károlyné. 565

SYRUPOS hordók olesón eladók, Gőzeukorkagyárnál Péterfia utca 62. 597

BUTOR, teljesen új, elutazás miatt eladó. Íróasztal, háromajtós tükrös szekrények, falitükör, asztal, ebéldívany stb. Cserevnyák Bertalannál, Arany János utca 62. sz., sarok üzlet. 598

Eladó 30 hectoliter bocskai kerti bor, ugyanott vegyészeti gyári berendezések és anyagok. Csapó utca 56. 592

TÖBB évi borított különböző újságok elköltözés vége t eladó. Vasárnapi Újság, Fliegende Blätter, Magyarország és a nagyvilág stb. Batthyány utca 22. 593

Hirdetéseket jutányos áron felvétetik a „DEBRECENI UJSÁG” részére a kiadóhivatalban, Lamprecht-ház, Piac-u. 42

SZÖNYEGEK,

juitta, spárga, hollandi, kiddermünster, tapasztrý, velour, futó- és szalon szőnyegek, minden nagyságban, torontáli szőnyegek, díván terítők, butor szövetek és creppek, viaszkos vászon

legolcsóbb szabott árban.

Ágy és asztalterítők

szövet és csipke függönyök, stórok.

Szabó Lajos Fiai

divat- vászon és stó e raktára

Debrecen, Rózsa utca 1. sz.

Alapítottatott 1841. évben.

Máthéi János

Légszesz és vízvezetési vállalata.

Debrecen, Péterfia utca 19. szám.

Telefon szám: 321.

Légszesz, vízvezeték, angol closet, csatornázás, szivattyu, a legmodernebb fürdőberendezési, gőzfűtési, központi vízmelegítő készülékek, erős horgony lemezből, saját készítésű többféle faconn, fődőkádak és kőagyag csövek raktáron; épület bádigos munkák jótállás mellett és minden e szakmában előforduló javítások szakszerűen, gyorsan és jutányosan eszközöltetnek.

Kiadó lakás

4 szoba mellékhelyiséggel,

május hó elsejétől kiadó.

Széchenyi utca 32.

Poloska és moly irtási vállalat.

Titoktartás mellett.

Saját találmányu irtószeremmel mely nem éget, nem pecsétel és nem piszkol. Üveg-számra is kapható 3-5 és 7 kor. üvegben.

Poloska és moly irtó por 50 fill. és 1 koronás csomagban.

A poloska és moly irtást felelőséggel vállalom s kérem ideje korán jelentkezni, mert későn érkezőket a legjobb akarat mellett sem tudom kielégíteni és kénytelenek lesznek kontárokkal irtatni. Tisztelettel:

Schwartz Izsó,

féreg irtási vállalata.

Debrecen, Zugó utca 7. szám.

Felhívás.

A Hatvan-utca végén levő Lóvasuti telepen 3 éves vágásu száraz tűzifa felvágva 5 mm. vételtől feljebb 2 kor. kisebb vételnél 2 kor. 10 fill. Nagyobb vételnél a város hivatalos mázsáján lemázsálva. Kapható köbméterenként 8 K 50 fillér. 472

Telefon 625. sz

Donogán és Somossy

Debrecen, kistemplombazár.

Meglepő szép tavaszi újdonságok érkeztek női divatkelmekben — Voile de laine selyem szövetek ruha vásznakban.

„Óriási választék napernyőkben!”